

REPORT

21.

**Kancelář ●
Kreativní Evropa**

OBSAH

- 3 Úvodní slovo
- 4 Výsledky programu KE Kultura
- 5 Výsledky mezioborové části
- 6 Výsledky programu KE MEDIA
- 7 České projekty podpořené programem Kreativní Evropa v roce 2021

Příklady podpořených projektů

- 8 Selektivní podpora distribuce pomohla Šarlatánovi do světa
- 9 Festival Mezipatra: „Společný prožitek a setkávání je zásadní“
- 10 DAFilms: „Motivuje nás nadšení diváků“
- 11 Cesta jako cíl: Projekt Invisible Lines propojil ilustrátory
- 12 Liveurope: propojení evropské hudební scény
- 13 Když mladí tančí: People Power Partnership a SE.S.TA

O čem se mluví

- 14 Evropské hlavní město kultury: čeští kandidáti
- 15 Nový evropský Bauhaus – proměny veřejného prostoru jako dlouhodobá vize
- 16 Střed zájmu: Moc žen a kultura
- 17 Střed zájmu: Redefinice prostoru
- 18 Rozhovor: producent Vladimír Lhoták

19 Co je Kreativní Evropa

21 Kontakty

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení přátelé,

držíte v ruce Report 2021 – zprávu o tom nejzajímavějším, co se v loňském roce událo, včetně přehledu výsledků výzev z roku 2021.

Díky podpoře Kreativní Evropy se v České republice mohla uskutečnit celá řada projektů určených profesionálům a nejen jim. Program otevírá velké možnosti přeshraniční spolupráce a v neposlední řadě přispívá i k pestré kulturní nabídce pro české publikum. Kromě toho program otevírá řadu témat důležitých pro evropskou kulturní a audiovizuální politiku, spolupráci mezi kulturními a kreativními obory, ale také pro rozvoj celé společnosti.

Hlavním bodem roku 2021 bylo vyhlášení nové generace programu Kreativní Evropa pro období 2021–2027. Velmi pozitivní zprávou je to, že programu byl navýšen rozpočet na 2,44 mld. eur, o více než 65 % oproti předchozímu období. Program také silněji reflektuje průřezová témata EU jako jsou ekologická udržitelnost projektů, podpora rovnosti žen a mužů či zlepšení přístupu osob se zdravotním postižením a sociálně marginalizovaných skupin ke kultuře.

Česká Kancelář Kreativní Evropa pořádá řadu vlastních akcí – ať už jde o mezioborová setkání či odborné workshopy, často s mezinárodní účastí. Jejich hlavním cílem je především šíření nových evropských témat a trendů v oblasti kultury včetně audiovize. Zároveň představujeme inspirativní podpořené projekty. Důležitou součástí našich aktivit je podpora žadatelů ve fázi přípravy projektů, ať už formou konzultací či prostřednictvím webinářů či kurzů.

Prostřednictvím Reportu 2021 s Vámi sdílíme to nejzajímavější, co se nám v loňském roce podařilo.

Rády bychom touto cestou vyjádřily poděkování institucím, které podporují naši činnost nebo nám poskytují své zázemí – Evropské komisi, Ministerstvu kultury a našim zastřešujícím organizacím Národnímu filmovému archivu, Institutu umění – Divadelnímu ústavu a Národnímu památkovému ústavu.

Za celý tým Kreativní Evropy Vás zdraví
Magdalena Müllerová a Vladka Chytilová

VÝSLEDKY PROGRAMU KREATIVNÍ EVROPA KULTURA

Získat grant z programu KE Kultura bylo možné ve čtyřech pravidelných oblastech podpory. Naší vlajkovou lodí jsou projekty evropské spolupráce. Další oblasti podpory financovaly literární překlady prostřednictvím nakladatelů a evropské platformy zaměřující se na vycházející talenty či evropské sítě, které sledují nejnovější trendy a propojují profesionály v Evropě. Novinkou v novém období jsou tzv. kaskádové granty. Příjemci těchto grantů dále distribuují menší granty a poskytují tak příležitost i jednotlivcům a méně zkušeným subjektům (Culture Moves Europe, dříve i-Portunus, a Perform Europe).

Projekty evropské spolupráce

Projekty podporují spolupráci napříč obory, posilují evropský rozměr tvorby, šíření evropského uměleckého obsahu a rozvoj nových a inovativních postupů. Výzvy jsou zakotveny v průřezových tématech Evropské unie – Kultury (inkluze, snižování dopadu na životní prostředí a rovnost žen a mužů). Projekty mají rovněž přispět k realizaci vznikajících iniciativ Evropské unie, jako je například **Nový evropský Bauhaus**.

Celkem bylo v roce 2021 podpořeno **117 projektů**: 7 velkých, 30 středních a 80 malých. Z 9 českých žádostí uspěli 3 žadatelé (vedoucí projektů), celkem se projektů účastní 15 českých subjektů, které obdržely podporu ve výši 1 202 296 eur.

Ve velkých projektech byl úspěšný **Institut umění – Divadelní ústav (IDU)**, který se stal partnerem projektu **DECONFINING**. Na projektu participuje 12 partnerů v 11 evropských zemích s cílem vytvořit referenční praxi mezi EU a Afrikou pro udržitelnou a spravedlivou mezikontinentální kulturní výměnu, která se rozšíří do dalších světových regionů. **Národní divadlo Brno** participuje na projektu **OperaVision Next Generation**, který se zaměřuje na otázky digitálního přístupu k hudebnímu divadlu a opeře.

Středně velkých projektů se zúčastní 6 českých organizací. **Společnost Jindřicha Chalupeckého** stojí v čele projektu **Islands of Kinship: A Collective Manual for Sustainable and Inclusive Art Institutions (ISLOKIN)**. **Tanec Praha** je partnerem projektu **Dance Well** podporujícího profesní rozvoj tanečnických umělců a tanečních organizací, které zapojují do tance osoby se ztíženou možností pohybu. **Signal Productions** jsou partnerem projektu **Digital Inter/Section**, který experimentuje s diverzifikací zdrojů příjmů a obchodních modelů digitálních uměleckých a kulturních organizací. **Earth Music** je součástí projektu **Sounds Of Europe** ukazujícího bohatství evropských

hudebních tradic a posilujícího celý tento sektor. **iShowroom** a **Sladovna Písek** se podílejí na projektu **The Original Museum Available To Overall (TOMATO)**.

Mezi **malými projekty** figuruje 7 českých subjektů. **MeetFactory** v roli vedoucího projektu **Ruritania** věnujího se dekolonizaci mocenských struktur, které stojí za dichotomií centrum/periferie, a zkoumajícího, co je v postpandemických evropských podmínkách lokální a centrální. **Sculpture Line** stojí v čele projektu **RE-USE**, umožňujícího rozvoj mladých sochařských talentů. **Ateliér pro děti a mládež při Národním divadle moravskoslezském** participuje na projektu **Future = NOW! A Youth Manifesto (FuN)**.

LUSTR festival ilustrace je součástí projektu **Remix Comix** podporujícího nadnárodní tvorbu nových, inovativních komiksů. **Vysoké učení technické v Brně** se společně se dvěma dalšími univerzitami a francouzsko-německým občanským sdružením účastní projektu **RES URBANAE**, který se zabývá problematikou rekonstrukce v nejširším slova smyslu. Výchozím bodem projektu je srovnání dvou válek postížených měst – Brestu a Drážďan – a jejich odlišných cest k rekonstrukci. **Art Republic Prague** podporuje v rámci projektu **Urban Connection** mladé začínající i zkušenější hipopové hudebníky ze zemí EU a Západního Balkánu. Partnerem projektu **Ulysses_Shelter_3**, jehož těžištěm jsou rezidenční pobyty pro mladé spisovatele, překladatele a scenáristy, je **Culture Reset**.

Evropské platformy

Cílem této výzvy je podpora mobility začínajících evropských umělců a jejich děl po Evropě i mimo ni a jejich zviditelnění. Platforma musí zahrnovat minimálně 12 organizací z nejméně 12 účastnických zemí.

Z celkového počtu 34 žádostí (za ČR byla podána jedna) bylo podpořeno **16 žádostí**, mezi nimiž figuruje i projekt pražské **MeetFactory** SHAPE+ (Sound, Heterogenous Art and Performance in Europe Plus). Ten představuje platformu pro rozvoj kariéry, mobility, propagaci a budování kapacit začínajících evropských hudebníků a interdisciplinárních umělců působících v oblasti inovativní a experimentální hudby, zvuku a audiovizuálního umění.

Evropské sítě

Cílem podpory evropských sítí kulturních a kreativních organizací je posílit schopnosti evropských kulturních a kreativních odvětví čelit společným výzvám, rozvíjet talenty, inovovat a vytvářet podmínky pro růst a tvorbu pracovních míst.

Z celkového počtu 59 žádostí (za ČR nebyla podána žádná) bylo podpořeno **36 žádostí**, mezi členy jednotlivých sítí figuruje celá řada českých organizací, například: **Asociace muzeí a galerií ČR** (Network of European Museum Organisations, NEMO), **Tanec Praha** (European Dancehouse Network, EDN), **dvanáct členů** European Route of Industrial Heritage (ERIH), **Česká centra** (EUNIC), **Svaz českých knihkupců a nakladatelů** (Resilience, Innovation and Sustainability for the Enhancement of Bookselling, RISE Bookselling) či **šest členů** Trans Europe Halles Network Project – Strengthening European Grassroots Cultural Centres in Repurposed Buildings, TNP).

Oběh evropských literárních děl

Výzva podporuje překlad, vydání, distribuci a propagaci evropských beletristických děl. Z celkového počtu 95 žádostí (za ČR nebyla podána žádná) bylo podpořeno **40 projektů**. Zahraniční žadatelé nicméně zahrnuli do svých projektů také **díla českých autorek a autorů** (např. překlad díla Viktorie Hanišové do italštiny v rámci projektu When Women Write).

VÝSLEDKY MEZIOBOROVÉ ČÁSTI KREATIVNÍ EVROPY

Mezioborová část programu Kreativní Evropa podporuje inovativní projekty na pomezí kultury, umění a technologií a od roku 2021 zcela nově i zpravodajská média a mediální výchovu. V roce 2021 v ní čeští žadatelé celkem získali **201 932 eur**.

V oblasti **podpory zpravodajských médií** byla v roce 2021 poprvé vyhlášena výzva v okruhu **Journalism Partnerships** určeném pro mezinárodní projekty novinářské spolupráce (min. 3 partneři ze 3 různých zemí účastnících se Kreativní Evropy). V prvním roce existence bylo v novém okruhu podáno 32 žádostí, podpořeno bylo 7 projektů. Čeští žadatelé se jako partneři zapojili do 2 projektů a získali celkem 201 932 eur. V projektu **Cross-border Local. Fostering Cross-border Local Investigative Journalism in Europe** zaměřeného na přeshraniční místní investigativní žurnalistiku je českým partnerem sdružení **Transitions, Česká tisková kancelář (ČTK)** je pak zapojena do projektu **Pix.T for News & Photojournalism**, jenž řeší aktuální problémy v oboru jako jsou snižování příjmů, porušování autorských práv a zastaralé licenční modely.

Výzva **Creative Innovation Lab (CIL)** podporuje vývoj a testování inovativních nástrojů, modelů a řešení v audiovizuálním a dalších kulturních a kreativních odvětvích (KKO). Pro první výzvu byly specifickými tématy zvyšování udržitelnosti (greening) v KKO a inovativní vzdělávací nástroje k řešení závažných společenských témat jako jsou například dezinformace. V novém okruhu bylo podáno 43 žádostí, podpořeno bylo 10 projektů, v jejichž rámci nefiguruje žádný český subjekt.

VÝSLEDKY PROGRAMU KREATIVNÍ EVROPA MEDIA

Žadatelé z oblasti filmového průmyslu v České republice získali v roce 2021 z programu Kreativní Evropa **4 136 375 eur**. Tato částka je dosud nejvyšší v historii programu v ČR. To souvisí jak s úspěšností v novém okruhu European mini-slate development a s vyššími částkami udělenými v okruzích, kde byla podpora určena na dva roky, tak s novým způsobem vykazování výsledků, kdy je poprvé možné do celkové podpory pro ČR započítat i částky určené českým partnerům v projektech s více příjemci a zahraničním koordinátorem.

Filmoví producenti získali na **vývoj** 20 projektů celkem 943 625 eur. V okruhu **European co-development** byly podpořeny 3 projekty celkovou částkou 83 625 eur. Zcela poprvé byla otevřena výzva v okruhu **European mini-slate development** (2–3 projekty), určená výhradně pro společnosti ze zemí s nízkou audiovizuální kapacitou. Podporu v celkové výši 350 000 eur získaly 3 české společnosti. V okruhu **European slate development** (3–5 projektů) byly podpořeny 2 společnosti částkou 510 000 eur. Nejvyšší částka 290 000 eur byla udělena společnosti **Marlene Production** na soubor 5 projektů. V roce 2021 byla také do kin uvedena téměř desítky filmů, které podporu na vývoj získaly v minulosti: hrané filmy *Smečka* (obnovená premiéra po covidovém uzavření kin) a *Mazel a tajemství lesa*, animované filmy *Myši patří do nebe* a *Moje slunce Mad* a dokumenty *Jak Bůh hledal Karla*, *FREM*, *Anny*, *Každá minuta života* a *Manželství*.

Do okruhu **TV and online content** byly kromě projektů určených pro TV vysílání nově zahrnuty i projekty pro online/VOD platformy. V tomto okruhu sice nežádala žádná česká společnost v roli koordinátora, jako partner však byla úspěšná společnost **Sirena Film**, která získala 257 274 eur na seriál *DNA II*.

Výsledky v oblasti **distribuce** i nadále ovlivňují změny v systému udělování a vykazování podpory. V okruhu **Films on the Move** (bývalá Selektivní podpora) byla podpořena distribuce 9 evropských filmů celkovou částkou 194 848 eur, např. *Nejhorší člověk na světě*, *Miloval jsem svou ženu* nebo *Paříž, 13. obvod*. Kromě toho nyní známe také využití prostředků **Automatické podpory distribuce** z posledních výzev starého programu (v novém programu byla první výzva naplánována až na rok 2022). Celkem jde o 470 635 eur reinvestovaných do 52 filmů. Největší částku reinvestovala společnost **Aerofilms**, která použila v letech 2019 a 2020 celkem 190 748 eur na 15 evropských titulů. Nejvyšší reinvesticí bylo 51 216 eur do francouzského filmu *Tenkrát podruhé* (Aerofilms).

Vysoká částka byla udělena v okruhu **Festivaly**, v němž se v novém programu plánuje střídání výzev pro jednotlivé festivaly a pro sítě festivalů, vždy s podporou určenou na dva roky. V roce 2021 tak byly podpořeny 4 české festivaly celkovou částkou 356 000 eur (na dva ročníky). Dlouhodobě jsou podporovány **Zlín Film Fest**, **Jeden svět** a **Letní filmová škola**, poprvé podporu získal queer filmový festival **Mezipatra**.

Rekordní částku získali čeští žadatelé v okruhu **Markets and networking**, a to 394 854 eur. Kromě dlouhodobě podporovaného projektu **East Doc**, který organizuje Institut dokumentárního filmu, byl nově podpořen i trh **Jihlava New Visions** (v rámci MFDF Jihlava). Třetím podpořeným projektem je **CEE Animation Forum**.

Také v okruhu **Vzdělávání** byla udělena nejvyšší částka v dosavadní historii programu v ČR – 985 414 eur na 5 projektů. Jde o dlouhodobě podporované programy **dok.incubator**, **Ex Oriente Film** a **Emerging Producers** v oblasti dokumentárního filmu a **MIDPOINT Series Launch** a **Feature Launch** zaměřené na dramaturgii seriálů a celovečerních filmů. Českého partnera má také **CEE Animation Workshop** pro animované projekty.

V okruhu **Online distribuce** byl částkou 246 100 eur podpořen portál dokumentárního filmu **www.dafilms.com** provozovaný sdružením evropských dokumentárních festivalů **Doc Alliance**.

V okruhu **Práce s publikem a filmová výchova** čeští žadatelé získali celkem 287 626 eur (podpora na 2 roky) na 2 dlouhodobě podporované projekty. Mezinárodní projekt alternativní distribuce dokumentů **KineDok** koordinuje Institut dokumentárního filmu, projekt filmové výchovy **CinEd** má pak jako českého partnera Asociaci českých filmových klubů.

Důležité je rovněž zapojení 34 českých **kin** v síti Europa Cinemas. Kina ve 22 českých městech díky tomu mohou čerpat podporu z programu KE MEDIA na uvádění evropských filmů a aktivity pro mladé diváky.

ČESKÉ PROJEKTY PODPOŘENÉ PROGRAMEM KREATIVNÍ EVROPA V ROCE 2021

KREATIVNÍ EVROPA KULTURA

POČET ČESKÝCH SUBJEKTŮ
PODPOŘENÝCH V PROGRAMU
EVROPSKÉ SPOLUPRÁCE

15°

ČESKÉ ORGANIZACE
ZÍSKALY

1,2° mil. eur

KOORDINÁTOŘI

3° / 12°

PARTNEŘI

KREATIVNÍ EVROPA MEDIA

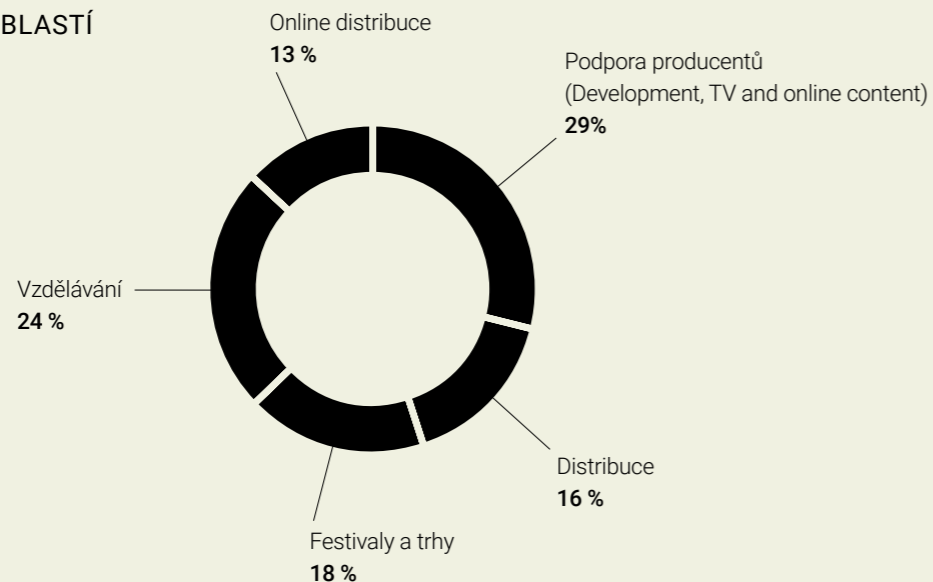
CELKOVÝ POČET PROJEKTŮ

97

CELKOVÁ ČÁSTKA

4,1 mil. eur

PODPORA PODLE OBLASTÍ

PŘÍKLADY PODPOŘENÝCH PROJEKTŮ

SELEKTIVNÍ PODPORA DISTRIBUCE POMOHLA ŠARLATÁNOVI DO SVĚTA

České filmy získávají selektivní podporu distribuce programu Kreativní Evropa MEDIA jen vzácně. Životopisnému dramatu *Šarlatán* scenáristy Marka Epsteina a režisérky Agnieszky Holland se to podařilo. Sales agent Films Boutique sídlící v Berlíně práva na mezinárodní sales zakoupil už ve fázi psaní scénáře a vývoje.

Films Boutique si zakládá na tom, že si tituly do svého portfolia vybírá velmi pečlivě, většinou jde o deset až patnáct snímků ročně. Společnost vnímá filmy jako umělecká díla a snaží se s producenty i distributory spolupracovat na dlouhodobé bázi.

Šarlatán, natočený v česko-irsko-polsko-slovenské koprodukci, se inspiroje skutečným životním příběhem léčitele Jana Mikoláška (1889-1973). Přestože Mikolášek neměl lékařské vzdělání, disponoval výjimečným darem, který mu umožňoval diagnostikovat nemoci lidí pouhým pohledem na vzorek jejich moči. Byl kontroverzní osobností: jeho pečlivě vedené záznamy dokládají, že pomohl milionům pacientů, kterým předepisoval celé vagonky léčivých bylin měsíčně, ale zároveň vedle obyčejných lidí pečoval i o prominenty nacistického a komunistického režimu a zjevně doufal, že z pletek s totalitní mocí vyjde neposkvrněný.

Podle Films Boutique je *Šarlatán* pro mezinárodní publikum velmi atraktivní díky ojedinělé kombinaci aspektů. Jde zejména o téma alternativní medicíny a bylinkářství zasazené do dramatického historického kontextu střední Evropy zahrnujícího obě světové války a tvrdý stalinistický režim diktovaný Sovětským svazem. Univerzálně srozumitelný a napínavý je pak příběh muže donuceného skrývat své vlastnosti a hodnoty ve společnosti, která je odsuzuje: Mikolášek byl katolík, gay a úspěšný podnikatel, což z něj v československých 50. letech dělalo několikanásobnou personu non grata. Do třetice Films Boutique zdůrazňuje silnou celosvětovou reputaci Agnieszky Holland, posílenou zejména její účastí na seriálu *Domek z karet* z produkce Netflixu nebo úspěchem jejího předchozího celovečerního snímku *Pan Jones* v řadě klíčových teritorií.

Atraktivitu *Šarlatána* dále zvýšily kampaně související s nominací Agnieszky Holland na cenu Evropské filmové akademie za režii a s postupem snímku do oscarového shortlistu.

Cestu *Šarlatána* k divákům napříč teritorií pochopitelně zkomplikovala covidová pandemie. Přestože konkrétní benefity podpory jsou v nejrůznějších zemích zpožděné, zařazení do programu KE MEDIA *Šarlatánovi* pomáhá už delší dobu. Kromě prodeje do konkrétních teritorií podpora snímků podle Films Boutique výrazně zviditelnila u distributorů a hrála roli při marketingu v trailerech nebo na vizuálech, což bylo v dnešní době, která je pro distribuční sektor tak nejistá, velmi důležité. Covid nejen že výrazně posunul distribuční termíny, ale promítl se i do zmíněných kampaní vázaných na výroční ceny: většina z nich se přesunula do online prostředí, včetně předoscarového Q&A s Agnieszkou Holland, které moderoval herec Ed Harris.

Po premiéře v Česku a na Slovensku (srpen 2020) byl *Šarlatán* s velkým úspěchem uveden do distribuce v Polsku (říjen 2020), Estonsku (únor 2021), následovalo Nizozemí (duben 2021), Portugalsko a Bulharsko (květen 2021) a Litva, Švédsko a Francie (červen 2021). Films Boutique dále zprostředkoval prodej do dalších zemí spadajících do programu KE MEDIA – Španělska, Itálie, Řecka, Slovinska a dalších zemí bývalé Jugoslávie, Maďarska, Německa, Lotyšska, Dánska či na Island. *Šarlatán* se skrze Films Boutique chystá i do distribuce ve Velké Británii, USA, Latinské Americe, Jižní Koreji, Izraeli, Turecku, Rusku a na Novém Zélandu.

Vojtěch Rynda

FESTIVAL MEZIPATRA: „SPOLEČNÝ PROŽITEK A SETKÁVÁNÍ JE ZÁSADNÍ“

V posledních deseti letech bylo v Česku programem Kreativní Evropa MEDIA podporováno 4-6 festivalů ročně. K opakovaně úspěšným žadatelům patří Mezinárodní festival dokumentárních filmů Jihlava, Letní filmová škola, na dětské publikum zaměřený Zlín Film Festival, lidskoprávní Jeden svět, přehlídka animovaných filmů Anifilm nebo Febiofest. Naposledy k nim přibyl také queer filmový festival Mezipatra.

Festival Mezipatra vznikl už před třídvaceti lety v Brně, původně jako komorní akce. „Měl to být bezpečný prostor pro queer lidi, místo setkání a možnost podívat se na velkém plátně na filmy, které se tu tenkrát kolem milénia nepromítaly,“ říká současný ředitel festivalu Pavel Bicek. Snímky se půjčovaly z Goethe Institutu nebo British Councilu, v programu bylo zastoupeno i několik divadelních představení. V samých začátcích byla Mezipatra čistě komunitní záležitost, v průběhu let se ale festival postupně proměňoval, zvětšoval a také otevíral. Dnes je z původně komorní lokální přehlídky úzkého okruhu queer aktivistů a aktivistek největší takto zaměřená filmová akce ve střední a východní Evropě. Velkou část publika tvoří hosté z celého světa a nejlepší celovečerní snímek vybírá mezinárodní porota. Mezipatra nabízejí kolem pěti desítek filmů, akce pro filmové profesionály a profesionálky, doprovodný program i spolupráci školám. A především jsou otevřená všem, kdo mají zájem rozšířit si obzory.

Památník Tomáše Bati ve Zlíně postavil architekt František L. Gahura v roce 1933, rok po tragické smrti obuvnického magnáta. V roce 2019 získal Památník po zdařilé rekonstrukci původní podobu, a kdo navštíví město Zlín, neměl by si nechat ujít zážitek z otevřeného jednoduchého prostoru plného symboliky.

Anna Bartošková
Kancelář KE MEDIA

Efektivní nástroj k boji se sexismem a homofobií

„Na grantu Kreativní Evropa MEDIA je skvělé, že i k neúspěšné žádosti dostanete přehledné bodové hodnocení a slovní komentář, který vám může pomoci k tomu, abyste žádost doladili pro příště,“ říká Bicek. Festivalová žádost o podporu největšího evropského grantového programu pro kulturu byla úspěšná už napodruhé.

Ve výsledném hodnocení grantová komise konkrétně vyzdvihla například spolupráci s dalšími subjekty jako je iniciativa Jsme fér, nebo desítky základních a středních škol zapojených do projektu Mezipatra na školách. Ocenila i snahu festivalu objevovat menšinové evropské queer tituly z různých zemí a regionů.

Od roku 2019 má festival také vlastní distribuční label Queer Kino, jehož prostřednictvím uvádí vždy několik filmů ročně do širší kinodistribuce.

V současné době uvádí festival mezi 50 a 60 filmy ročně, má dvě soutěžní sekce (celovečerních a krátkých filmů), sekci zaměřenou na dokumenty, dále retrospektivní a mezižánrovou sekci.

„Hodně se teď přechází na hybridní modely, ale já budoucnost Mezipater vidím jinak,“ odpovídá Pavel Bicek na otázku, jak si představuje budoucnost Mezipater. „Myslím si, že setkávání v kinoprostoru je pro festival naprosto zásadní a tvoří velkou část jeho smyslu. Výměna myšlenek a názorů, setkávání a prožívání filmu promítaného na plátně společně v jednom sále – to je pro mě to jádro smyslu festivalu,“ říká Bicek.

DAFILMS: „MOTIVUJE NÁS NADŠENÍ DIVÁKŮ“

Streamovací portál DAFilms patří k prvním průkopníkům, kteří od samotného začátku prozkoumávali možnosti alternativní a online distribuce. Programem Kreativní Evropa MEDIA je projekt pravidelně podporován již několik let v okruhu Online distribuce.

Založení českého projektu DAFilms bylo ohlášeno v roce 2005, tedy ve stejný rok, ve kterém začal fungovat i globální YouTube. Jeho vznik inicioval Mezinárodní festival dokumentárních filmů Ji.hlava, v té době ještě pod názvem Doc Air. Během krátké doby Ji.hlava spoluzaložila i novou síť sedmi předních evropských festivalů dokumentárních filmů s názvem Doc Alliance.

„Sedmnáctileté fungování streamovacího portálu jako je DAFilms považuji za obrovský úspěch. Za tu dobu prošla oblast streamování videa skokovým vývojem a my jsme rádi, že s tímto dynamickým online světem stále držíme krok. Díky Doc Alliance se nám podařilo vytvořit mezinárodní komunitu lidí se zájmem o dokumentární film, nové proudy kinematografie a nové talenty. A právě nadšení diváků pro kvalitní filmy je to, co nás motivuje do dalších let,“ říká zakladatelka DAFilms Nina Numankadić.

V pilotní fázi portál nabízel zdarma jedenáct dokumentárních filmů z Česka, Slovenska a Polska. S rozvojem technologií a zároveň rostoucím počtem filmů a filmových festivalů narazila filmová distribuce na své limity. Rozvoj alternativních kanálů filmové distribuce a překážky, které musely streamovací platformy překonat, dobře ilustruje i vývoj služby DAFilms. Současné nadvládě globálních streamovacích platform předcházelo období, kdy se lidé učili sledovat filmy na internetu a filmaři získávali důvěru v tento nový distribuční kanál. „Dokumentární prostředí bylo vždy otevřenější novým způsobům distribuce, přesto v počátcích vládla nedůvěra producentů k online prostředí. Majitelé práv se báli pirátství, diváci nebyli zpočátku zvyklí platit za online obsah.“

To se začalo měnit kolem roku 2013, kdy jsme začali poprvé uvádět filmy v Day&Date premiéře,“ popisuje výkonná ředitelka DAFilms Diana Tabakov zlomový okamžik, kdy film uváděný zároveň v kinech byl ve stejný den uveden online. „Vše změnil rok 2020 s celosvětovou pandemií Covid-19, kdy se online distribuce stala běžnou součástí našich životů,“ dodává Tabakov.

V programové skladbě dávají kurátoři velký prostor nezávislým filmařům a evropským filmům, které nejsou zastupované velkými distribučními společnostmi nebo sales agenty. V podpoře jejich tvorby DAFilms odvádí 60% z přehrání filmů samotným tvůrcům nebo majitelům práv. Úzké napojení na samotné filmaře od roku 2020 zužitkovává portál i pravidelnými online diskuzemi s režiséry v sérii živých streamů DAFilms Živě (na mezinárodních doménách: DAFilms Conversations).

Jedinečnost DAFilms spočívá v napojení na festivaly sdružené v Doc Alliance, se kterými portál pracuje již od svého počátku. Pro DAFilms byla spolupráce s festivaly vždy klíčová, to se ukázalo v roce 2020, kdy bezprostředně po vypuknutí pandemie byl portál schopen rychle zareagovat a uskutečnit online verzi festivalu Jeden svět, který pandemická opatření zastihla už v jeho průběhu. Vyvrcholením celoroční spolupráce s festivaly je udělování ceny Doc Alliance Award. V roce 2020 DAFilms postupně spustilo dvě lokální domény, a tak českou mutaci portálu dále obohatila slovenská a polská verze DAFilms. I mezinárodní verze DAFilms se dočkala nových domén - DAFilms Asia a DAFilms Americas. Na podzim 2021 se podařilo na DAFilms CZ spustit službu DAFilms Junior pro dětské diváky.

CESTA JAKO CÍL: PROJEKT INVISIBLE LINES PROPOJIL ILUSTRÁTORY

Jaké možnosti setkávání mají mladí evropští ilustrátoři a komiksoví výtvarníci po škole? Jakým způsobem se mohou tyto lidé vzájemně inspirovat? I takové otázky stály u zrodu projektu Invisible Lines, který se zaměřuje na komiks, grafické romány a ilustrace. Projekt si klade za cíl šířit myšlenky a umělecká díla, rozvíjet nové příležitosti pro mladé umělce a zvyšovat internacionalizaci ilustrací a komiksů. Českým partnerem je nakladatelství Baobab.

„Projekt Invisible Lines vznikl na ostrově Svatého Jiří v Benátkách,“ vypráví Tereza Horváthová, ředitelka nakladatelství Baobab, který je českým zástupcem v projektu. „V bývalém klášteře tam funguje velká religionistická knihovna a její mladý ředitel Francesco Piranio, milovník ilustrace a komiksu, začal spolu s různými zaujatými novináři a s italskou asociací Hamelin debatovat o tom, jestli se vlastně kresbou nebo komiksem dá zachytit neviditelné,“ pokračuje Horváthová.

Ve zprvu akademické debatě, do které byl kromě Baobabu přizván také francouzský festival Central Vapeur, se začalo řešit i to, jaké možnosti a příležitosti mají evropští ilustrátoři a komiksoví výtvarníci po škole, jakým způsobem se mohou potkávat a vzájemně inspirovat jinde, než ve školním prostředí. Ukázalo se, že takových příležitostí mnoho není.

O muzeu nové generace na zámku ve Žďáře nad Sázavou jsem slyšela velkou chválu. Zázitek z návštěvy ale předčil i vysoká očekávání. Úplně mne dostaly doprovodné komentáře, animace a celková koncepce a výstavy.

Eva Žáková
Kancelář KE Kultura

Tak vznikl projekt Invisible Lines, ve kterém se protnul akademický zájem s čistě praktickými znalostmi lidí v oboru. „Rozhodli jsme společně, že vypíšeme jakýsi konkurz, do kterého se mohou hlásit lidé po škole nebo z posledních ročníků výtvarných škol, a vybereme skupinu dvanácti lidí, která pak společně absoluuje tři jednotlivá sympozia v Benátkách, Broumově a Štrasburku pod vedením tří mentorů – umělců,“ vysvětluje Horváthová.

Projekt vybral 12 mladých komiksových tvůrců a ilustrátorů z celé Evropy a sousedních zemí, se zvláštním zaměřením na jejich narativní a umělecké dovednosti, kteří se účastní tří mezinárodních workshopů, z nichž každý je mentorován mezinárodními mistry oboru. Tato mezinárodní školení vedou účastníky k tvorbě originálních uměleckých děl, která se budou šířit na nejdůležitějších komiksových festivalech v Evropě. V projektu byly zastoupeny i dvě Češky - Bára Satranská a Lucie Lučanská, které byly vybrány z bezmála 400 přihlášených.

Projekt začal v roce 2020 a potrvá do roku 2022. V roce 2021 byl prezentován na festivalu Tabook v Táboře. Mentorem za českou stranu se stal uznávaný ilustrátor Juraj Horváth. Co se týče zaměření jednotlivých národních sympozií - ve Štrasburku se účastníci zabývali příběhy migrantů (neviditelné, nevyžadované), v Broumově ohledávali neviditelné vrstvy krajiny (náročná krajina českých Sudet a její vrstevnice se pro oko neviditelná historie), v Benátkách zase pracovali na neviditelných příbězích Benátek. Součástí projektu jsou i další profesní setkání, výstavy na festivalech, workshopy a na konec čeká účastníky závěrečná konference. Česká broumovská část trvala dva týdny a vznikla z ní knížka *12 Comic Pilgrims*.

LIVEUROPE: PROPOJENÍ EVROPSKÉ HUDEBNÍ SCÉNY

Liveurope je platforma sdružující vybrané hudební kluby v Evropě s cílem podpořit začínající umělce v jejich snaze koncertovat v zahraničí. Na začátku roku 2022 už měla více než dvě desítky členů. Platforma spolupracuje s místy, jež aktivně podporují nové evropské talenty, a podporuje mezinárodní programaci. Českým členem je pražský Palác Akropolis.

Cílem Liveurope je získat široké a více rozmanité publikum pro evropskou hudbu a zcela rozpoutat umělecký potenciál nových evropských talentů i mimo svou zemi. Značka Liveurope hodlá v budoucnu také organizovat konference.

„Mnoho začínajících umělců by si přálo vystupovat v zahraničí, ale nemají většinou moc šancí se do kvalitních klubů dostat. Díky Liveurope je ale možnost uvést tyto hudebníky například i v roli předkapely a tím jim pomalu budovat nové publikum,“ říká Petra Ludvíková z Paláce Akropolis. „Přínosů vidím mnoho,“ pokračuje. „Od původní myšlenky – tj. zapojit nová jména do programu, až po fakt, že prostřednictvím Liveurope došlo k většímu propojení mezinárodní scény, dramaturgové jednotlivých klubů o sobě vzájemně vědí a mohou si vyměňovat svoje postřehy a zkušenosti.“

Projekt Liveurope byl založen v roce 2014 a je první iniciativou svého druhu v Evropě. Zakladatelem byl mezinárodně uznávaný klub Ancienne Belgique, sídlící v Bruselu. Palác Akropolis byl bruselským klubem osloven jako jeden z vhodných kandidátů ještě před oficiálním zahájením činnosti platformy. „Byli jsme součástí původní sestavy, která se od té doby postupně rozšiřuje. Začínali jsme jako platforma třinácti klubů a nyní je nás dvacet,“ říká Petra Ludvíková.

V čem konkrétně spočívá účast klubu na projektu? „Všichni členové se zavazují k plnění určitých podmínek stanovených ve smlouvě. Tou základní je uvedení určitého počtu umělců v našem programu, tzv. EENAs (European Emerging Non National Artist). Jsme tedy zodpovědní za program a propagaci a zároveň se podílíme na mnoha dalších společných akcích platformy. Naše účast na projektu se neliší od účasti ostatních

klubů – spočívá hlavně v promyšlené dramaturgii, jak představit nové hudebníky tak, abychom jim zajistili publikum a publicitu. Od začátku fungování Liveurope jsme jich už uvedli více než 200, mezi nimi i řadu jmen, která už dnes patří k mezinárodně vyhledávaným talentům: Altın Gün, Mezerg, Alfa Mist, Kaelan Mikla, JFDR, Tamino, French 79, ale i takových, kteří teprve stojí na úplném začátku hudební dráhy (například koncert šestnáctiletého písničkáře Oskara Haaga).

Zároveň se podílíme na mnoha společných akcích platformy. Pravidelně se setkáváme na hudebních showcasech, festivalech a jiných hudebních eventech, vytváříme hudební playlisty k různým událostem. S Liveurope jsme také partnerem evropských hudebních cen Music Moves Europe či programu Keychange, který podporuje genderovou rovnováhu v hudebním průmyslu.

„Od roku 2021 je navíc Palác Akropolis i členem řídicího výboru, takže teď máme povinností trochu více,“ říká Ludvíková.

Pro ty, co hledají turisty ještě ne zcela objevená místa v polozapomenutých krajích, doporučuji návštěvu zámku v Uherčicích. Zvláště nyní, kdy je zámek po částečné obnově.

Tomáš Řepa
Kancelář KE Kultura

KDYŽ MLADÍ TANČÍ: PEOPLE POWER PARTNERSHIP A SE.S.TA

PPP je divadelní projekt určený pro veřejný prostor. Jeho hlavním organizátorem je německý spolek Aktionstheater PAN.OPTIKUM, který do projektu zapojil dalších 11 partnerů. Českou spojkou je Centrum choreografického rozvoje SE.S.TA.

V čem projekt spočívá? Víc než stovka mladých lidí ve věku 18 až 25 let vytvoří třináct site-specific produkcí a hlavní představení, které poté navštíví všechny partnery. Kromě toho v první fázi vycestuje osm mladých tanečnicků do partnerského města, kde spolu s dalšími osmi vrstevníky vytvoří produkci pro veřejný prostor; ta vznikne v rámci divadelního festivalu.

„Matthias Rettner z PAN.OPTIKUM se doslechl o naší práci s komunitami a s hip hopem v projektu KoresponDance. Hledal partnera ve střední Evropě a právě Česká republika byla chybějícím bodem jeho sítě,“ vysvětluje Marie Kinski z Centra choreografického rozvoje SE.S.TA, jak se její organizace do projektu zapojila. Právě hip hop je totiž jakožto typicky městská kultura zvolen jako výrazová forma, která spojuje všechny představení.

Mladí lidé mají podporu tvůrčího týmu, který je složen ze zástupců partnerských organizací. Ve druhé fázi projektu mladí lidé ve skupinách po osmi osobách ze čtyř partnerských měst vytvoří hlavní produkci, která naváže na třináct původních děl. V rámci projektu zahrnuje veřejný prostor i virtuální veřejný prostor – k jejich propojování bude docházet prostřednictvím gamifikační aplikace založené na GPS.

„Naší rolí v projektu je propojit s projektem tým osmi hip hopových tanečnicků a současných performerů z České republiky, organizovat výběr a podporovat účastníky v aktivitách projektu. Představení, které jsme na festivalu hostili v roce 2021, jsme koprodukovali s česko-španělským týmem,“ říká Marie Kinski. „Přidali jsme koučovací aspekt tím, že jsme do choreografického týmu pozvali nadějného mladého umělce, připraveného přejít z performerera na choreografa. Myslím, že se naučil hodně o tom, jak organizovat práci a jak vytvořit vlastní společnost.“

Dosáhli jsme tedy našeho cíle propojit hip hopovou a soudobou taneční scénu. Finální představení bychom měli uspořádat v roce 2024,“ dodává Kinski.

Grant Kreativní Evropy je podle Marie Kinski jedním z nejvýznamnějších programů, které Evropě pomáhají vytvářet vlastní kulturní porozumění a soudržnosti. „Nám jako organizaci program pomáhá nejen zvýšit naši mobilitu, znalosti o kulturním kontextu v jiných zemích, naši síť a profesionální know-how, ale také poskytuje skutečnou podporu umělcům.“

Finančně je to také samozřejmě velká pomoc a otevírá dveře projektům, které bychom sami nezvládli,“ říká Kinski.

SE.S.TA má se spoluprací se zahraničními projekty už více zkušeností. Jako vedoucí se společnost podílela na projektech DanseLabA4 a KoresponDance Europe, byla součástí projektu Roundabout Europe, který skončil v loňském roce. „Do mezinárodní spolupráce jsme zapojeni od samého počátku naší činnosti. Pracujeme také s dlouhodobým laterálním partnerstvím podporovaným Interregem, což je evropský meziregionální program, s Česko-německým fondem budoucnosti i s jednotlivými zeměmi. Jsme součástí projektu BelInternational, podporovaného italskou vládou a zahrnujícího šest zemí,“ dodává Kinski.

Strávit Dva měsíce v Lisabonu by si přál snad každý milovník jihoevropských kultur. Komu se to nepoštěstí fyzicky, může se alespoň začíst do krásné knihy českého architekta Adama Gebriana.

Petra Čechová
Kancelář KE Kultura

O ČEM SE MLUVÍ

EVROPSKÉ HLAVNÍ MĚSTO KULTURY: ČEŠTÍ KANDIDÁTI

Už od roku 1985 se evropská města mohou ucházet o titul Evropského hlavního města kultury. Iniciativa vznikla v roce 1985 a stála za ní řecká ministryně kultury Melina Mercouri. Původně bylo Evropské hlavní město kultury voleno na základě historie daného města a bohatství jeho kulturní nabídky. V současné době je udělení titulu spíše podnětem ke kulturnímu rozvoji a strukturálním změnám v daném městě.

Každý rok získají toto označení dvě až tři města z členských, respektive kandidátských zemí Unie. Vybraná města pak mají unikátní příležitost ukázat se domácím i zahraničním návštěvníkům v tom nejlepším světle. „Iniciativa Evropských hlavních měst kultury ilustruje význam kultury v prosazování hodnot, na kterých je Evropská unie vystavěna: rozmanitost, solidarita, respekt, tolerance a otevřenost,“ uvedla komisařka Mariya Gabrielová, jež zodpovídá za oblast inovací, výzkumu, kultury, vzdělávání a mládeže.

Města, která se o titul ucházejí, musí v žádosti popsat své cíle, program, finanční plán, organizační strukturu a další. Při procesu výběru se bere v potaz, zda navržený kulturní program dostatečně zdůrazňuje evropský rozměr, jak prosazuje aktivní zapojení svých obyvatel, místních komunit a aktérů a v neposlední řadě do jaké míry by udělení titulu napomohlo dlouhodobému rozvoji města a okolí.

Výběrový proces začíná šest let před rokem konání akce a probíhá ve dvou fázích (předvýběr a konečný výběr). Aktuálně se vybírají města na rok 2028. Česká republika bude znovu hostit Evropské hlavní město kultury v roce 2028 spolu s Francií. Finální výběr města bude zveřejněn na konci roku 2023. Svou kandidaturu podala města Brno, Broumov, České Budějovice a Liberec.

O vítězi rozhoduje výběrová komise skládající se z dvanácti členů (10 členů je nominováno evropskými institucemi, dva členy nominuje Ministerstvo kultury ČR), kteří jsou nezávislými odborníky bez vazeb na kandidující města. Výběrová komise rozhodne o seznamu měst postupujících do závěrečného kola. Konečný výběr vítěze, který komise provede v roce 2023, musí

schválit Rada ministrů kultury. Vítěz soutěže obdrží jako cenu jeden a půl milionu eur a titul Evropské hlavní město kultury k užívání na dobu neurčitou.

V České republice zatím titul EHMK obdržela Praha (2000) a Plzeň (2015), která může sloužit jako velice úspěšný příklad. Nejen, že předsednictví přivábilo do Plzně rekordní počet turistů a s ním i ekonomické výhody, ale dlouhodobě zvýšilo zájem místních obyvatel o kulturní dění ve městě a značně rozšířilo spektrum konaných kulturních a komunitních akcí.

Velmi mě zaujal projekt Reclaim Žižkov Martina Mráze. Získal cenu Nového evropského Bauhausu za nápad na vytvoření cenově dostupného a udržitelného bydlení, kde klíčovou roli hraje radnice.

Magdalena Müllerová
Kancelář KE Kultura

NOVÝ EVROPSKÝ BAUHAUS – PROMĚNY VEŘEJNÉHO PROSTORU JAKO DLOUHODOBÁ VIZE

Evropa chce být v roce 2050 klimaticky neutrální. Zelená dohoda, která klimatickou neutralitu řeší, byla jako politická iniciativa Evropské unie představena v roce 2019. Jejím mezicílem je do roku 2030 snížit objem emisí skleníkových plynů v Evropské unii o 55 %. Vedle investičních, ekonomických a energetických transformací, které budou mít vliv na životní prostředí, se klade důraz i na podobu a styl těchto změn. Nový evropský Bauhaus (dále jen NEB), v jehož podtitulu je estetika, udržitelnost a pospolitost, je kulturním a společenským nástrojem Zelené dohody.

NEB se od počátku profiluje jako demokratická platforma, jejímž cílem je aktivně měnit veřejný prostor a zkvalitňovat všechny hospodářské, sociální a kulturní vazby na něj napojené. K jejímu tematickému naplnění dochází zespoda, na základě zkušeností a idejí ze strany organizací a společností, které se pohybují v kulturním a kreativním průmyslu. Základnou pro vzájemnou spolupráci se stala databáze NEB-Partneři, která sdružuje přes pět set organizací: technické univerzity, fakulty architektury, společnosti řešící otázky digitalizace, energetiky nebo podporující cirkulární ekonomiku atd. Čím hlouběji a přesněji je definována a ohraničována filozofie NEBu, tím více její definice postupně prorůstá do jednotlivých operačních programů (Evropský fond regionálního rozvoje, Erasmus+, Horizon, Program pro jednotný trh, Digitální Evropa), které jí skrze výzvy a na ně navázané finanční prostředky uvádějí do praxe. Jen pro roky 2021–2022 vyčlenila Evropská komise 85 mil. eur.

Dalším nástrojem, jak co nejlépe rozšířit ponětí o NEB, se stal nově pořádaný Festival NEB, během něhož se udělují Ceny NEB. Čtyři kategorie soutěže ukazují na současné priority a směřování iniciativy. Patří mezi ně návrat k přírodě, opětovné získání pocitu sounáležitosti, upřednostňování potřebných osob a míst a vytváření oběhového průmyslového ekosystému a podpora životního cyklu.

Příkladem, který jasně deklaruje filozofii NEB, je český projekt Reclaim Žižkov. Ten ve spolupráci s lokální radnicí aktuálně reaguje na problematiku proměn ožívování městských čtvrtí. Hlubší pochopení problému životního prostředí konkrétní městské čtvrti, zapojení jejího ekosystému a využití nabízeného potenciálu postaveného na environmentální, ekonomické a sociální udržitelnosti je na základě neziskového modelu „fondu bohatství“ cestou, která se staví proti rychlým řešením bytové krize

založené na developerské spotřebě obývání, jež vnáší do svébytné čtvrti hrozbu gentrifikace a mění ji na unifikované území. Důkazem, že se jedná o dobrý příklad, který může být cestou i pro další města, jež aktuálně stojí před stejným problémem, je ostatně i úspěch na Festivalu NEB, kdy Reclaim Žižkov z celkem 1100 zapojených projektů získal druhé místo v kategorii Obnovená sounáležitost.

NEB je mladá iniciativa. Absorbuje množství staro(nových) přístupů, které se ve veřejném prostoru již léta nacházejí. Jsou spojeny hlavně s lokálními komunitami, které je pěstují a které veřejný prostor vnímají aktivně. Potenciál a síla NEBu spočívají nejen v propojování tohoto přístupu s technologickým a akademickým prostředím, ale i v normalizaci uvedeného vztahu k prostředí, ve kterém žijeme, v pochopení, že i my jej můžeme pozitivně ovlivnit.

Silně emocionálním zážitkem byl pro mě film *Blízko (Close)* belgického režiséra Lukase Dhonta, který jsem měla možnost vidět na MFF Karlovy Vary. Doporučuji v českých kinech!

Vladka Chytilová
Kancelář KE MEDIA

STŘED ZÁJMU: MOC ŽEN A KULTURA

Cílem konference „Moc žen a kultura“ bylo tematizovat rovnost žen a mužů v kulturních oborech a kulturních organizacích. Vzhledem k epidemiologické situaci v době konání (6. 12. 2021) se odehrávala online - fyzicky se účastnili jen hosté panelů a prezentující, pro diváky byla akce přístupná prostřednictvím kanálů sociálních sítí Facebook a YouTube.

Podle statistik žije v České republice více žen než mužů. Od roku 2018 převažují ženy nad muži jako studující na vysokých školách. Muži více pracují v zemědělství, průmyslu a stavebnictví, ženy převládají ve službách. Zároveň Česká republika ve srovnání s dalšími zeměmi EU výrazně zaostává v oblasti ekonomického rozhodování žen a například pandemie Covid-19 dopadla výrazněji na ženy, které se často musely vzdát své práce ve prospěch péče o rodinu a své nejbližší. Situace není lepší ani na poli politiky. Zároveň muži dostávají často za stejnou práci vyšší mzdy než ženy.

Konference Střed zájmu: Moc žen a kultura se zabývala především rovností žen a mužů v různých kulturních oborech (od divadla přes literaturu, výtvarné umění, film až po architekturu). Reflektuje kultura společnost do té míry, že ne/rovnost žen a mužů je všudypřítomná? Během Středu zájmu: Moc žen a kultura zazněly osobní zkušenosti s vedením kulturních organizací. Do jaké míry se v jednotlivých kulturních oborech řeší rovné zastoupení a příležitosti žen a mužů ve vedení organizací, jak jednoduché nebo složité je práce pro rodiče s malými dětmi, případně, jak jde na pracovišti vytvořit prostředí, kde jsou lidé spokojeni, tvůrčí a mají zájem se rozvíjet...

Dále se konference zabývala samotným vzdáváním, a to z různých úhlů pohledu. Jak je možné, že na vysokých školách studuje více žen, ale v praxi se jich uplatní jen zlomek? Umělecké obory nevyjímaje.

Na konferenci dominovalo téma rovnosti, ovšem nejen ve smyslu rovnosti žen a mužů, ale ve smyslu celkové přístupnosti kultury pro všechny. Ženy ani muži nejsou homogenní skupinou, nejsou všichni stejní, zkušenosti každého jednotlivce jsou velmi rozdílné.

Záleží na tom, zda člověk například aktivně pečuje o děti, pochází z různých minoritních skupin, žije s postižením nebo jiným systémovým znevýhodněním (například je staršího věku). Zároveň byl tématem konference i postoj kulturních organizací k tématu nerůstu programu nebo samotné organizace. Velkou inspirací pro celou konferenci je feministický způsob vedení organizací.

Na úvod konference vystoupila Místopředsedkyně Evropské komise pro hodnoty a transparentnost Věra Jourová, která je v současné době nejvyšší postavenou političkou Česka. Pod její agendu patří také rovnost žen a mužů.

Následně pohovořila ředitelka Gender Studies, o.p.s, Helena Skálová o tom, jak to s rovností žen a mužů v Česku v současnosti vypadá z hlediska legislativy a žité praxe. Po úvodních přednáškách následoval diskusní panel, kterého se účastnila Marta Ljubková (šéfdramaturgyně Národního divadla), Helena Bendová (předsedkyně Rady Státního fondu kinematografie), Václav Janoščík (filosof a pedagog AVU) a Barbora Baronová (literární dokumentaristka, majitelka nakladatelství wo-men). Mluvili o strategiích, které mají na prosazování rovnosti v konkrétních organizacích a v umělecké praxi v divadle, filmu, výtvarném umění a literatuře. S přednáškou vystoupila filozofka Alice Koubová, která je vědeckou pracovnící Filosofického ústavu AV ČR, proděkanou pro vědu a výzkum Divadelní fakulty AMU Praha. Další diskusní panely byly na téma Fáze v kariéře ženy a Výzvy současnosti a kultura budoucnosti.

Denisa Štrbová

STŘED ZÁJMU: REDEFINICE PROSTORU

V uplynulých dvou letech činnost všech kulturních organizací významně ovlivnily problémy související s pandemií, válkou i klimatickými změnami. Jak se to odrazilo a odráží v činnosti kulturních organizací? Nacházíme se v momentu, kdy můžeme a chceme redefinovat prostor, ve kterém fungujeme, naše poslání, program i přístup k sobě samým. Prostor a jeho využití byl jedním z témat mezinárodní konference TEH 93, která proběhla na konci května 2022 v pražském Studiu ALTA.

Iniciátorem konference TEH 93 byla rozsáhlá mezinárodní kulturní síť Trans Europe Halles, jejíž snahou je vytvářet z opuštěných budov po celé Evropě živá kulturní centra. Kancelář Kreativní Evropa uspořádala v rámci konference program Střed zájmu: Redefinice prostoru. Svě vize i současné postupy, které se týkají prostoru a jeho potenciálu pro budování zdravého životního prostředí, v něm představilo 12 kulturních organizací a projektů. Právě tyto projekty jsou příklady udržitelných postupů a mohou pro nás být inspirací v náročných časech.

Příkladem možnosti a nutnosti přizpůsobování dramaturgie programu aktuálním okolnostem a podmínkám je Studio Alta, jak při popisování jeho historie ukázala Simona Rybová. Studio se před pár lety muselo přestěhovat z velkého prostoru do menšího v Invalidovně. Nový prostor se nehodil pro fyzické a taneční divadlo, kterým se studio převážně zabývalo. Muselo tedy změnit program i dramaturgii, začít dělat komornější představení, nabízet více výstav, workshopů a rezidenční programy pro umělce. Tato změna se nakonec, v době covidu, ukázala jako přínosná a užitečná – vzhledem k protipandemickým opatřením vyhovoval spíše program pro menší počet lidí. Studio ocenilo i přilehlou zahradu, kde mohly probíhat i programy pro větší publikum.

Nová Cvernovka v Bratislavě je velký komplex vnitřních i venkovních prostorů, který nabízí spoustu příležitostí, jak se propojit s okolním prostředím. Toto komunitní a kulturní centrum představil jeho manažer Boris Meluš. Budovy stojí na brownfieldovém území na okraji města a ambicí celého projektu je vytvořit jakési alternativní město ve městě, které bude nabízet bohaté kreativní využití. Součástí mají být prostory s veřejnou a komunitní funkcí. Komplex by měl projít tzv. regenerativní transformací, jejíž cílem je co nejvíce zachovat architektonický charakter budov, ale proměnit je v energeticky pasivní.

© Darja Lukjanenko

Příkladem adaptivního znovuvyužití prostor je projekt brněnského architektonického studia Kogaa, s nímž publikum seznámil jeden z jeho zakladatelů Tomáš Kozelský. Pražská kavárna Grounds se – i díky okolnostem spojeným s covidem – postupně proměnila v zajímavý multifunkční prostor. Projekt se totiž měnil podle aktuální situace, a když se stala jeho budoucnost s využitím jako kavárna nebo restaurace nejistou, začali majitelé zvažovat, že ho pronajmou jako kanceláře. Studio tedy vytvářelo vlastně pět různých prostorů k různým účelům. Všechno je tady flexibilní, bar v kavárně je na kolečkách a dá se kompletně odnést, schodiště je zavěšené. V rámci projektu se také řešila zeleň – až tady vzniklo něco jako kancelářský les. Ten se nakonec paradoxně stal novým předmětem podnikání majitelů prostoru, kteří se rostliny naučili pěstovat a rozmnožovat.

Na konferenci se představily i další projekty z Česka i ze zahraničí, například Veřejný sál Hraničář, který v Ústí nad Labem představuje jedinečný prostor spojující současné výtvarné umění, film, divadlo, hudbu, přednášky, workshopy a další kulturní žánry s veřejným životem ve městě. Pražský magistrát a Galerie hlavního města Prahy prezentovali svou systematickou podporu současného umění ve veřejném prostoru, Dominik Vontor z Institutu dokumentárního filmu seznámil účastníky s tím, jak funguje filmový projekt KineDok, Adam Langer vystoupil s úspěšným projektem Sladovny Písek, která má za cíl vytvářet nové formy živého kulturního centra určeného všem generacím.

Záznam akce je k dispozici na webu Kreativní Evropy.

Denisa Štrbová

PRODUCENT VLADIMÍR LHOTÁK O ANIMOVANÉM PROJEKTU GOLEM JIŘÍHO BARTY

Vladimír Lhoták patří ke zkušeným a úspěšným producentům, zaměřuje se převážně na animované projekty. Jeho společnost Hausboot Production získala ve výzvě programu Kreativní Evropa MEDIA European mini-slate development podporu pro tři projekty. Jedním z nich je i dlouho připravovaný film renomovaného animátora Jiřího Barty *Golem*.

Lhotákův poslední celovečerní animovaný film *Mysli patří do nebe* patří k nejúspěšnějším českým animovaným filmům poslední doby - příběh neobvyklého přátelství lišáka a myšky, natočený podle stejnojmenné knížky spisovatelky Ivy Procházkové, získal Cenu české filmové kritiky i cenu Český lev pro nejlepší animovaný film, byl nominován na Evropské filmové ceny a odvezl si také cenu z Mezinárodního filmového festivalu v Šanghaji.

Aktuální projekt Vladimíra Lhotáka *Golem* je jedním z nejdéle připravovaných českých animovaných snímků. Jeho autor, animátor a vysokoškolský pedagog Jiří Barta má na kontě řadu mezinárodních cen i Českého lva za snímek *Na půdě aneb kdo má dneska narozeniny?* (2009). „Námět celovečerního filmu *Golem* má režisér a výtvarník Jiří Barta v hlavě již mnoho let, společně jsme na projektu začali pracovat v roce 2019, kdy Jiří přinesl nový přístup ke scénáři a výtvarnému řešení projektu,“ říká Lhoták.

Příběh *Golema* se odehrává v Praze na konci 50. let, kdy se hlavní hrdina - talentovaný student matematiky Adam - díky banální náhodě rozhodne najít a oživit bájnýho pražského Golema, hliněného sluhu rabi Löwa. V ruinách starého hotelu nachází obrovskou postavu, ale Golem, kterého oživí, není poslušný sluha, nýbrž neustále rostoucí beztvary hliněný živel, který vítězí i nad lidským rozumem. Adam musí svou chybu napravit a před narůstající totalitní mocí ochránit své blízké i sám sebe...

Pilotní snímek k celovečernímu projektu o *Golemovi* natočil Barta už v roce 1987, pak musel ale film z důvodu nedostatku financí na dlouhá léta odložit. Díky Vladimíru Lhotákovi má nyní *Golem* reálnou šanci, aby povstal.

„Ač se jedná o výrazně autorský animovaný film určený dospělému divákovi, zpracovává témata, jakými jsou manipulace myšlení lidí, dobrovolné podvolení se totalitě a osobní odpovědnost jedince, která jsou velmi aktuální. Věříme tedy, že vznikne výjimečné umělecké dílo, které bude mít šanci oslovit diváky po celém světě,“ říká Lhoták.

Na scénáři *Golema* se kromě režiséra a výtvarníka Jiřího Barty podílel také Edgar Dutka. Film vzniká kombinovanou animovanou technikou a je určen dospělým divákům. Jeho premiéra se předpokládá na jaře nebo v létě 2026. „Projekt byl s úspěchem prezentován na fóru Cartoon Movie 2021, kde se dostal do žebříčku Top 10 projektů s největším ohlasem. O filmu pravidelně vedeme jednání v rámci trhu festivalu v Cannes a trhu MIFA festivalu v Ancey,“ dodává Vladimír Lhoták.

Podpora Kreativní Evropy pro projekt *Golem* znamená podle Lhotáka možnost pokračovat ve složitém technologickém vývoji, který tento náročný kombinovaný film vyžaduje. „Pro výjimečné kreativní ideje Jiřího Barty hledáme vhodnou technologickou interpretaci, které ovšem budou mít šanci být zafinancovány jako primárně český celovečerní film,“ vysvětluje Lhoták.

„Období pandemie výrazně zbrzdilo několik našich připravovaných projektů ve vývoji, projekty se dostaly do mrtvého bodu, kde pro nové a komplexní kreativní impulsy scházely potřebné finanční zdroje. Financování vývoje z programu Kreativní Evropa nám umožnilo projektům a jejich tvůrcům zajistit adekvátní podmínky pro plnění cílů vývoje a doufejme i úspěšné zahájení produkce, jakkoliv nás pravděpodobně čeká další složitější období, které pro výrobu filmů mimo střední divácký proud bude náročné,“ uzavírá Lhoták.

CO JE KREATIVNÍ EVROPA

Kreativní Evropa je program Evropské unie na podporu kinematografie a kulturních a kreativních odvětví. Vznikl v roce 2014 spojením úspěšných programů MEDIA a Kultura.

Cílem programu Kreativní Evropa je vytvořit jednotný rámec pro financování projektů v oblasti scénických umění, výtvarného umění, nakladatelství a literatury, filmu, televize, hudby, mezioborového umění, kulturního dědictví a videoher, maximálně využít synergii mezi různými sektory a zvýšit tak účinnost poskytované podpory.

Program Kreativní Evropa se skládá ze tří částí:

1. **část MEDIA** – podpora evropské kinematografie a audiovizuálního průmyslu
2. **část Kultura** – podpora mezinárodních projektů v oblasti kulturních a kreativních odvětví
3. **mezioborová část** – podpora inovativních projektů na pomezí kultury, umění a technologií; podpora zpravodajských médií a mediální výchovy

Celkový rozpočet programu Kreativní Evropa na období 2021–2027 je 2,44 mld. eur – jde o 63 % navýšení oproti předchozímu období. Na část MEDIA připadá 58 % rozpočtu, na část Kultura 33 % a na mezioborovou část 9 %. Program také reflektuje průřezová témata EU jako jsou ekologická udržitelnost projektů, podpora rovnosti žen a mužů či zlepšení přístupu a účasti osob se zdravotním postižením a sociálně marginalizovaných skupin v kultuře, a to jak pro tvůrce, tak pro zástupce publika.

OKRUHY PODPORY

Finanční podporu může získat každá společnost nebo organizace, jejíž projekt splní kritéria stanovená pro přidělení této podpory. O podporu je možné žádat pouze v rámci pravidelně vypisovaných výzev k předkládání žádostí.

OKRUHY ČÁSTI MEDIA

CLUSTER CONTENT

European co-development
European mini-slate development
European slate development
Video games and immersive content development
TV and online content

CLUSTER BUSINESS

European Film Distribution
European Film Sales
Talent and skills
Markets and networking
Innovative tools and business models
MEDIA 360°

CLUSTER AUDIENCE

Films on the Move
European Festivals
Networks of European Festivals
Networks of European Cinemas
European VOD networks and operators
Audience development and film education

OKRUHY ČÁSTI KULTURA

EVROPSKÉ PROJEKTY SPOLUPRÁCE

podpora nadnárodní spolupráce na široké škále aktivit v oblasti kulturních a kreativních odvětví

OBĚH EVROPSKÝCH LITERÁRNÍCH DĚL

podpora projektů literárních překladů, propagace nadnárodního oběhu kvalitních literárních děl a zlepšení přístupu k těmto literárním dílům

EVROPSKÉ SÍTĚ

podpora evropských sítí činných v kulturních a kreativních odvětvích

EVROPSKÉ PLATFORMY

podpora evropských platform, které se zaměřují na rozvoj talentovaných umělců a dalších profesionálů za hranicemi svých zemí, oběh uměleckých děl a propagaci evropských umělců a tvůrců

CULTURE MOVES EUROPE

podpora krátkodobých výjezdů a rezidencí pro umělce a kulturní profesionály

OKRUHY MEZIOBOROVÉ ČÁSTI

Creative Innovation Lab

NEWS – Media literacy

NEWS – Journalism Partnerships

NEWS – Monitoring and defending media freedom and pluralism

KONTAKTY

SÍŤ KANCELÁŘÍ KREATIVNÍ EVROPA

Žadatelům o podporu z programu je k dispozici síť informačních a servisních kanceláří Creative Europe Desk (Kanceláře Kreativní Evropa) se zastoupeními v každé členské zemi.

www.kreativnievropa.cz
www.ec.europa.eu/creative-europe

KANCELÁŘ KREATIVNÍ EVROPA MEDIA

Národní 28, 110 00 Praha 1
tel.: + 420 221 105 384/308
e-mail: media@kreativnievropa.cz

KANCELÁŘ KREATIVNÍ EVROPA KULTURA

Nekázanka 16, 110 00 Praha 1
tel.: + 420 602 838 491
e-mail: kultura@kreativnievropa.cz

**Evropská
podpora
pro kulturu
a audiovizi.
Pomáháme
vám získat
granty,
zkušenosti
a partnery.**

